

FOKUS

SPRÅKLYDSANGER MED OPPGAVER

FOKUS A BOKSTAVLYDER

LESEKURS A STAVSKRIFT

Bb

Toril Karstad

BEVER

Fokus er delvis utviklet ved hjelp av midler fra Extra-stiftelsen (nå Stiftelsen Dam).

Forsidebildet er tegnet av Melissa Adèle Popkema.

Hefte kan kombineres med Skjelfjords lesebok og Tømtes løkkeskriftmateriell.

B-LYD-VERS: SANG NR. 22

Tekst: Toril Karstad, vokal: Andrea Knudsen 4.kl. / sørlandsuttale: Ingvild Blystad.
Komp og opptak: Øyvind Åge Berg, illustrasjon: Lydia Madeleine Popkema 7. kl.

Bente bakte brød og boller.

Bjørn beundret baksten stort:

«Slik bevertning blir man blid av!

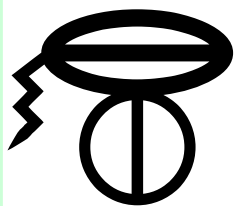
Be nå Bill og Birthe bort!»

Bente gjorde det.

Brød og brus gikk ned!

Ja, besøket ble en blomstrende suksess!

TALESYMBOL:

LEPPE MOT LEPPE
EKSPLOSJON
STEMME

OPPGAVE 1: HØR PÅ OPPTAKET, OG PRØV Å LÆRE VISA.

OPPGAVE 2: SETT RING RUNDT HVER B, OG SI LYDEN B.

OPPGAVE 3: SETT RING RUNDT HVER b, OG SI LYDEN B.

OPPGAVE 4: LES HELE TEKSTEN HVIS DU KAN.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT S ER ſ-LYD, FEIT E HAR æ-LYD, FEIT O HAR å-LYD, INNRAMMET RT ER t-LYD - I ORDET «BEVERTNING» BLIR DET EN INDRE NESELYD SAMMEN MED ETTERFØLGENDE N (ŋ-LYD), INNRAMMET NG ER ŋ-LYD.

**OPPGAVE 5: FINN LYDEN B SKREVET MED SYMBOLET b.
SI LYDEN MENS DU SETTER RING RUNDT SYMBOLET.**

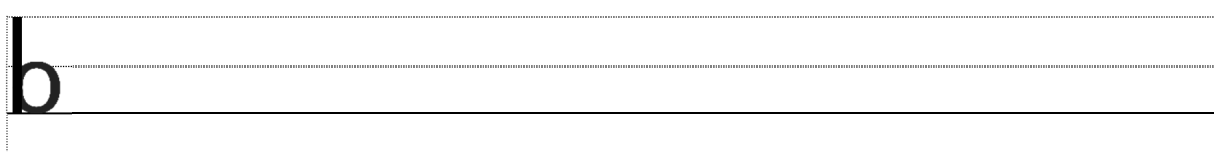
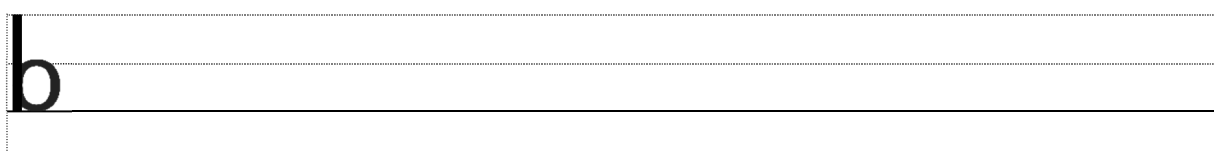
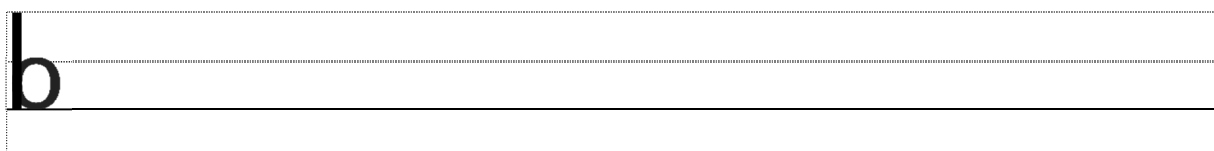
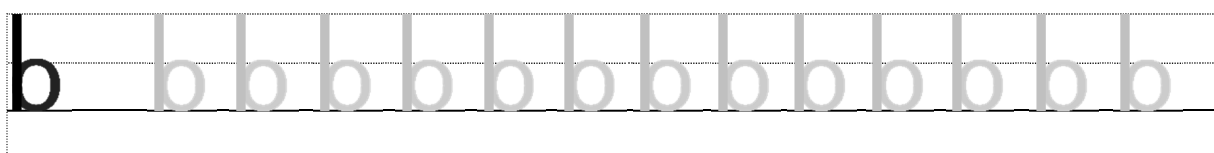
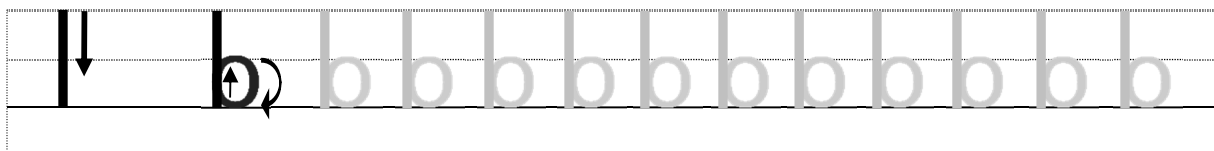
h v j o b å o v a b d p d t ø j s u b p å v l f r m v b d
 y s r æ o m b l b i a v b n æ d l j g å b h i ø j b a p e
 å y e d p t b ø b u i t o m b e s o b e h m f b l g d e b
 d å b v t b d j d s g å b æ å h l v s y m g b m y g y r
 d m i b g a f u d r n æ b a o b l j p u a t j o å o e v b
 n v å ø f b æ b i e m æ b i n v s m b p j t b i p æ b l t
 i ø d j b s u a p f g r b r ø a m y s æ b l b æ u e l b v
 b f ø d l i j v n b u å j b h o b y a i y n d y b t ø h v t b

Steve Hillebrand, USFWS

OPPGAVE 6: SKRIV TRYKKBOKSTAVEN. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

LODDRETT NED, OPP OG RUND FORM TIL HØYRE

OPPGAVE 8A: LES VELDIG VANLIGE ORD SEKS GANGER.

1	2	3	4	5 KORT VOKAL	6 KORT VOKAL
der deg	bare bli	blir ble	bør byen	blitt best	beste blant

OPPGAVE 8B: LES ORD OG LEGG BOKSTAVKORT. ALLE ORD HAR LANG VOKAL.

1	2	3	4	5
bare bli ble blir byen	bø be bar bit bil	bud byr bål ben bor	bør båt bur bet bås	bad bær bod bie bot

OPPGAVE 8C: LES ORD OG LEGG BOKSTAVKORT. ALLE ORD HAR LANG VOKAL.

1	2	3	4	5
bite bade bære båret bibel nabo	base tube feber både møbel buden	bla blå blø blødende bløt blåse	blyant bro bra bry bre brud	brun bryte brøt brus brev brødre

LYSEGRÅ ORD ER VELDIG VANLIGE. MØRKEGRÅ ORD ER VANLIGE. FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT EG HAR DIFTONGEN EI.

OPPGAVE 8D: LES ORD OG LEGG BOKSTAVKORT. ALLE ORD HAR KORT VOKAL.

1	2	3	4	5
best	bitt	subb	butt	bysse
beste	ball	buss	bønne	bodde
blitt	biff	byll	ribbe	bøtte
blant	bass	bunn	bøsse	lubben
bom	bønn	bytte	banan	ballett
labber	tabbe	nebb	bomme	batteri

Steve Hillebrand, USFWS

Haeckel, Rawpixel.com

OPPGAVE 8E: LES ORD OG LEGG BOKSTAVKORT. ALLE ORD HAR KORT VOKAL.

1	2	3	4	5
bløtt	rable	brann	bratt	brems
blått	bable	brenne	brett	brodere
blødd	brønn	brant	bredde	bryst
blemme	brydd	brente	brette	bremse
stubbe	brutt	brått	brudd	bryllup
stabbe	brem	briller	brutt	bravo

Øyvind Johannes Karstad, 2.kf

MØRKEGRÅ ORD ER VANLIGE.

OPPGAVE 9A: LES RIM MED LANG VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Sebastian rimer: huden – bruden – buden

Iben rimer: bo – bro – bestod – bedrog – betro

Berit rimer: bør – blør – før – hør – rør – sør

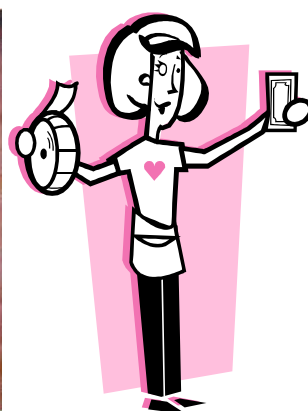
Ruben rimer: ble – bre – se – ned – tre – bred

Bo rimer: by – bry – bly – bety – sy – ny – fly

Bent rimer: bar – blar – rar – bedrar – basar

Ane 7.kl. Ridabu skole

OPPGAVE 9B: LES RIM MED LANG VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Isabel rimer: tabbe – labbe – dabbe – stabbe

Barbro rimer: bedt – brett – sett – lett – fett

Lisbet rimer: blått – brått – bestått – fått – vått

Elisabet rimer: bitt – blitt – Britt – mitt – ditt

Ben rimer: bandt – blant – brant – sant – vant

Barbara rimer: bunn – blund – rund – sund (odelagt)

Maria E. Karstad, 5 år
BALLEN VAR RUND,
MEN DEN ER GÅTT SUND!

Verdateo, Dreamstime.com

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD. ET SUND ER EN SMAL STREKNING AV HAV MELLOM TO LANDOMRÅDER.

OPPGAVE 10A: LES HISTORIEN, DEL 1.

Britt er åtte år. Britt bor i Bodø med mor, far og lillebror Bent.

Nå driver Britt med fotball ute. Hun øver og øver. Britt blir bedre og bedre. Hun får til å drible barbeint. Hun bommer lite og snubler nesten aldri. Det blir få tabber.

Hunden Sambo, som står bundet til vanlig, får bli med. Den berører ballen med labbene og snuten. Men den biter bare så vidt i ballen.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10B: LES HISTORIEN, DEL 2.

Bladene
blafrer i
vinden.
Nå
brenner
naboen

bråtebrann. Det oser fælt.

Naboen bør få brev med bot, synes Britt.
Britt får vondt i brystet. Hun besvimer nesten
av det brennende bålet. Hun får visst avbryte
balløvelsen.

Sambo blir trist
av å bli bundet til
halsbåndet. Men
den blir blid da den
får et bein å bite i.

Biler og busser
buldrer og brøler
forbi huset. Men
Britt bryr seg bare
om brannen.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10C: LES HISTORIEN, DEL 3.

Mor har **ei** søster som heter Bodil. Tante Bodil er bedt til et måltid hos familien. Mor har

brunet blodig biff, som hun har betalt mye for. Hun tilbyr både biff, bønner, bambus, ris og brus.

Maria Bøgeberg, 5.kf. & Karen Elisa Björnsdóttir, 4.kf.

Så får de is med blåbær og banan til dessert. Blåbæris er det beste Britt vet. Hun ber om mer og mer.

Maria Bøgeberg & Karen Björnsdóttir

Tante Bodil deler historier fra hun arbeidet i byssa til en båt. Hun stelte masse mat der. Brødrene til

mor og Bodil var båtsmenn der. Bodil og brødrene badet mye i Stillehavet.

Men det blåste ofte fælt. Havet buldret

og brølte og braste mot båten.

Maria Bøgeberg, 5.kf. & Karen E. Björnsdóttir, 4.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10D: LES HISTORIEN, DEL 4.

En morgen hadde tante Bodil feber. Beina og albuene hadde blødende byller som bulte ut.

Brødrene bar henne i land i ei havn. Bodil

Melissa Adèle Popkema, 5.kf. & Karen E. Björnsdóttir, 4.kf.

behøvde bedøvelse, før noen behandlet byllene. En mann leste i Bibelen og bad noen bønner

for henne også.

Brødrene bar en stabel med tabletter om bord i båten. Bodil følte seg elendig ei stund. Byllene ble blå, og så ble de brune. Siden ble de blasse. Og brått ble hun bra av feberer.

Britt synes det høres nifst ut å arbeide i byssa. Hun mener det er bedre å bli bonde og bassist i et band. Tante Bodil ler og sier at det høres bra ut. Så sier hun farvel og tar bussen alene inn til Bodø sentrum.

Benedicte Popkema, 8.kf. & Karen Björnsdóttir, 4.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT A HAR Æ-LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG, ORDET MORGEN HAR STUM G OG E, MEN DOBLING AV Å-LYDEN: /MÅ-Åŋ.

OPPGAVE 10E: LES HISTORIEN, DEL 5.

Britt **o**g Bent **e**r trøtte nå. De får et bad, **o**g så blir de lest for. Far leser fabler, men det blir mest for Britt. Britt broderer imens. Det blir et fint broderi. Det er bilde av en ballerina

med blomster i hendene. Ballerinaen danser ballett foran et blomsterbed.

Lille, lubne Bent stabber barbeint av sted fra møbel til møbel **o**g babler til bamsen sin. Han bryr seg lite om fabler ennå.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10F: LES HISTORIEN, DEL 6.

Maria Bøgeberg, 5.kf. & Karen E. Björnsdóttir, 4.kf.

Far blir så trøtt at han nesten faller i søvn. Mor avbryter dem. Hun sier at det blir for brysomt å bære far til soverommet. Nå må både store og små

bre dynene over seg og bysse lalle. Det betyr at de må sove. Alle brer dynene over seg. De faller i søvn til lyden av bildur og busser som bremses. Nå blunder alle i det brune huset i Bodø by.

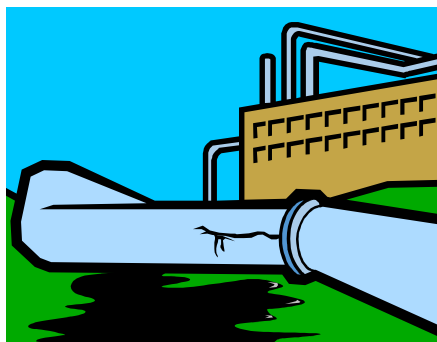

Mikjela Greiner, 8.kf.
& Karen E. Björnsdóttir, 4.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 11A: DEL OPP I ORD MED LODDRETTE LINJER.

Ibenrimer|bobrohubrobetrobestod
Sebastianrimerhudenbrudenbuden
Rubenrimerblebresenedtrebredfred
Bentrimerbarblarrarbe drarbasardrar
Borimerbybryblybetysnyflylymeny
Beritrimerørførdørhørblørsørørbor

Ernest Nister, Dreamsetime

Lydia M Popkema, vgs2

Dreamsetime.com

OPPGAVE 11B: DEL OPP I ORD MED LODDRETTE LINJER.

Barbrorimerbedtbrettsettlettfettmett
Isabelrimertabelabberabbestabbe
Lisbetrimerblåttbråttbeståttfåttvått
ElisabetrimerbittblittBrittmittdittsitt
Barbararimerbunnblundrundsund
Benrimerbandtblantbrantsantvant

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

OPPGAVE 12: SETT STREK FRA ORD TIL BILDE.

bur

bøtte

bål

buss

bade

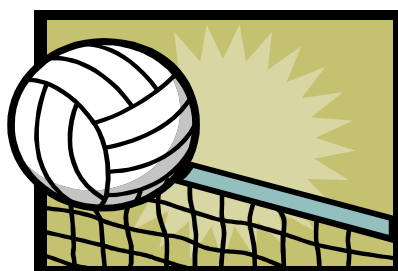
bamse

bil

ball

båt

biff

OPPGAVE 13: LØS REBUSEN. BYTT UT TALESYMBOLER OG STORE BOKSTAVER MED SMÅ BOKSTAVER. LES SETNINGEN.

NB: DER DET ER TO RUTER UNDER TALESYMBOLERET, SKAL DET VÆRE DOBBEL KONSONANT. ALLE SETNINGER OG NAVN SKAL STARTE MED STOR BOKSTAV! SETT RIKTIG TEGN TIL SLUTT.

1

👁	👁		👁	👁	👁		👁	👁	E	👁	👁	A	👁	👁	Ø	👁	.

2

Å-LYD STUM G

👁	U	👁	👁	👁		👁	👁	E	👁	👁	E	O	G	👁	E	👁	👁	E	.
												o	g						

3

👁	A	👁	👁	O	👁	E	👁	Ø	👁	E	👁	👁	A	👁	E	👁	.

4

👁	A	👁	O	E	👁	👁	E	👁	E	👁	👁	Å	👁	E	.

5

Å-LYD STUM G

👁	O	👁		👁	O	G	👁	👁	Ø	👁	👁	E	👁	E	👁	A	👁	E	👁	.	
					o	g															

6

👁	E	👁	👁	👁	A	👁	👁	E	👁	👁		👁	👁	👁	A	👁	👁	E	👁	.	

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD.

OPPGAVE 14A: SKRIV VANLIGE B-ORD I STAVSKRIFT.

bare

bare

bli

bli

blir

blir

ble

ble

bør

bør

byen

byen

OPPGAVE 14B: SKRIV VANLIGE B-ORD I STAVSKRIFT.

blitt

blitt

best

best

blant

blant

beste

beste

blått

blått

brann

brann

OPPGAVE 15: LES OPPGAVE 10 OG STREK UNDER NØKKELORD:

15A: FINN IGJEN NØKKELORDENE I TEKST 10A, OG STREK UNDER DEM.

Britt	åtte	Bodø	Bent
fotball	øver	drible	få tabber
Sambo	berører	biter	så vidt

15B: FINN IGJEN NØKKELORDENE I TEKST 10B, OG STREK UNDER DEM.

blafrer	bråtebrann	bot	vondt
besvimer	avbryte	halsbåndet	bein

15C: FINN IGJEN NØKKELORDENE I TEKST 10C, OG STREK UNDER DEM.

Bodil	biff	bønner	ris
Blåbæris	historier	byssa	mat
Brødrene	båtsmenn	blåste	buldret

15D: FINN IGJEN NØKKELORDENE I TEKST 10D, OG STREK UNDER DEM.

feber	Beina	albuene	byller
havn	bedøvelse	behandlet	Bibelen
bad	tabletter	elendig	blå
brune	blasse	bra	feberen
nifst	bonde	bassist	bussen

15E: FINN IGJEN NØKKELORDENE I TEKST 10E, OG STREK UNDER DEM.

trøtte	bad	fabler	broderer
ballerina	ballett	blomsterbed	Bent
barbeint	stabber	babler	bamsen

15F: FINN IGJEN NØKKELORDENE I TEKST 10F, OG STREK UNDER DEM.

Far	trøtt	brysomt	bære
bysse lalle	sove	søvn	bildur

OPPGAVE 16: SE PÅ NØKKELORDENE OG FORTELL HISTORIEN.

LES ORDENE OVENFOR FRA VENSTRE MOT HØYRE, ELLER SE PÅ NØKKELORDENE I TEKSTEN 10A-F. SI HELE HISTORIEN TIL EN VOKSEN, EN VENN, ELLER DEG SELV. HUSKET DU MASSE?

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

SÅ MORO Å BADE FRA BÅT I BØLGER!

Amanda Tørring, 4.kl. & Danica Værnes, 3.kl.

Oddveig Hegstad

OPPGAVE 17: KLIPP UT EN SETNING, DEL OPP I ORD OG PUSLE.
KLIPP I BOKSTAVER OG PUSLE SAMMEN. LES DET DU HAR SKREVET.

Bente bakte brød
og boller.

Bjørn beundret
baksten stort:

«Slik bevertning
blir man blid av!

Be nå Bill og
Birthe bort!»

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT O HAR Å-LYD,
INNRAMMET RT ER ʀ-LYD - I ORDET «BEVERTNING» BLIR DET EN INDRE NESELYD
SAMMEN MED ETTERFØLGENDE N (ŋ-LYD), INNRAMMET NG ER ŋ-LYD.

Bente gjorde det.
Brød og brus
gikk ned!
Ja, besøket ble
en blomstrende
suksess!

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD.

OPPGAVE 18: STAVELSESEDELING
SETT PRIKK UNDER VOKALENE: A, E, I, O, U, Y, Æ, Ø, Å.
TEGN EN BUE FOR HVER STAVELSE.

Bente bakte brød og boller.
Bjørn beundret baksten
stort: «Slik bevertning blir
man blid av! Be nå Bill og
Birt he bort! Bente gjorde
det. Brød og brus gikk ned!
Ja, besøket ble en
blomstrende suksess!

OPPGAVE 19: DEL OPP ORDENE I SANGEN MED LINJER.

BENTEBAKTEBRØDOGBOLLER.
BJØRNBEUNDRETBAKSTEN
STORT:SLIKBEVERTNINGBLIR
MANBLIDAV!BENÅBILLOG
BIRTHEBORT!BENTEGJORDE
DET.BRØDOGBRUSGIKKNED!
JA,BESØKETBLEEN
BLOMSTRENDESUKSESS!

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT O HAR Å-LYD, INNRAMMET RT ER t og NG ER ŋ-LYD.

BOKSTAVEN LITEN b-VERS: SANG NR. 33

MELODI: I EN SKOG EN STUE LÅ

Tekst: Toril Karstad, mel.: trad., komp og opptak: Øyvind Åge Berg,
vokal: Josefine Kolberg 7. kl., illustrasjon: Lydia Madeleine Popkema 10. kl.

Loddrett strek til venstre og
rund form som er etterpå,
blir en liten b, og den
bærer bra, min venn.
Leser du mot høyre, husk:
b- en bærer bein og brus, k,
bjørkeblader, blåbærfrø,
bollebakst og brød.

OPPGAVE 20: HØR PÅ OPPTAKET, OG PRØV Å LÆRE VISA.

OPPGAVE 21: SETT RING RUNDT HVER b, OG SI LYDEN B.

OPPGAVE 22: LES HELE TEKSTEN HVIS DU KAN.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD,
FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT O HAR Å-LYD, INNRAMMET ØY OG EI ER DIFTONGER.

OPPGAVE 23A: LES ORD MED STUM BOKSTAV.

1	2	3 KORT VOKAL	4 KORT VOKAL	5
bred <u> </u>	blod <u> </u>	bå <u> </u> nd	blende <u> </u>	innbud <u> </u> t
blad <u> </u>	bad <u> </u>	blind <u> </u>	blande <u> </u>	tilbud <u> </u> t
blid <u> </u>	brød <u> </u>	blund <u> </u>	arbeid <u> </u>	band <u> </u>

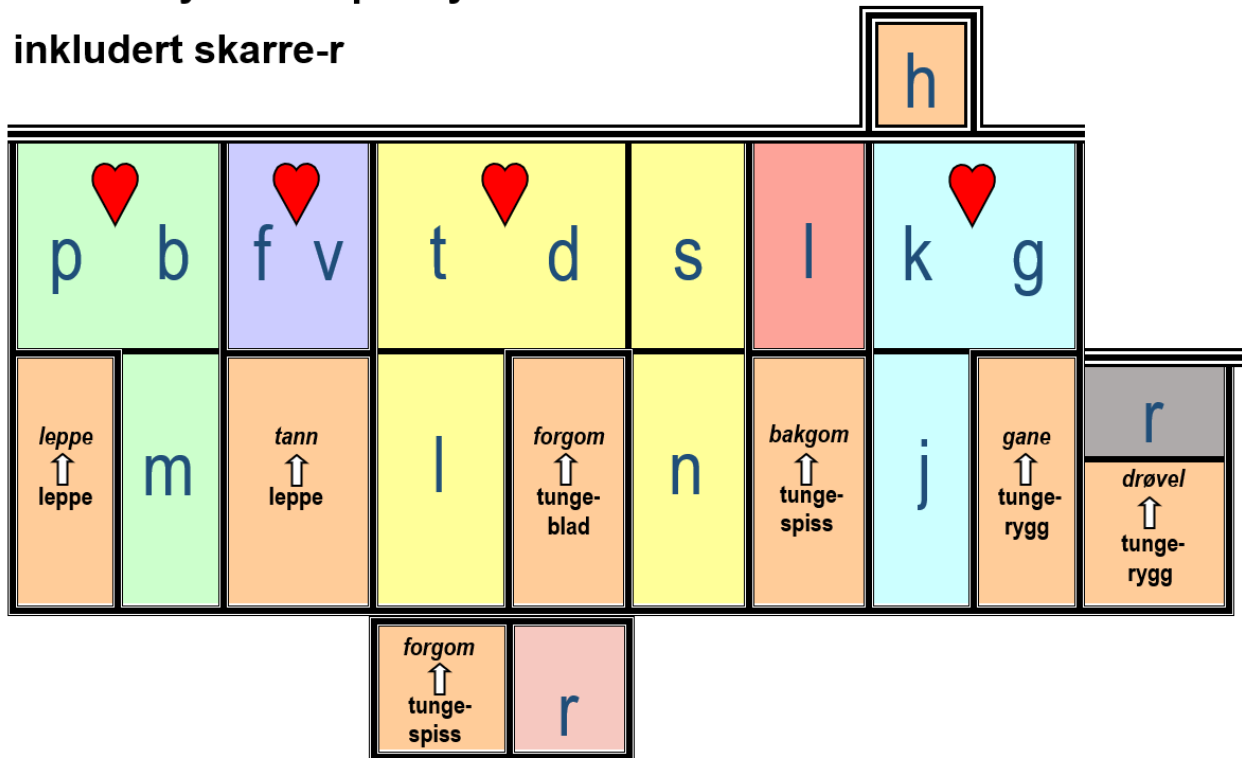
OPPGAVE 23B: LES ORD MED FORSTAVELSEN BE-.

1	2	3 KORT VOKAL	4 KORT VOKAL
bevis	behøve	bedøvd	behøvd
bevise	bety	belønne	behandle
betale	bedrøvet	betydde	bestandig
befale	behov	benytte	befinne
besvime	anbefale	betatt	bemannet
bedøve	beruset	bevisst	betuttet

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Bokstavlydenes språklydhus

inkludert skarre-r

Vokaler: a e i o u y æ ø å

Diftonger: ei au øy ai

FOKUS © Toril Karstad Kreativ Læring

Hjerte symboliserer stemt/ustemt-par. Døra angir artikulasjonssted, der nedre artikulatur er aktiv og derfor nevnes først (leppe mot tann).

